

Oorlogsmonument Anloo

Een poëtische plek om te herdenken

In het Evertsbos in Anloo bevond zich tijdens de Tweede Wereldoorlog een onderduikershol. De schuilplaats bestond een uitgegraven ruimte in het zand die bedekt werd door een dakconstructie en takken. Ook 's winters was het hol geheel aan het zicht onttrokken door het jonge, dichte naaldbos dat er toen stond. Er was plaats voor 2 tot 3 mensen, maar er verbleven er soms meer dan 10. In september 1944 werd de schuilplaats ontdekt: 5 mensen konden ontkomen, 3 mensen zijn opgepakt en op 12 oktober 1944 in Westerbork geëxecuteerd. Daarna zijn op 8 april 1945 10 mensen die gevangen zaten in het Scholtenshuis in Groningen hier naartoe gebracht, gemarteld, geëxecuteerd en begraven. Zij zijn later elders herbegraven.

Tijdens een storm is het naaldbos enkele decennia geleden grotendeels verwoest. Nu ligt het onderduikershol op een open plek in het bos, aan de voet van een "eiland" van overgebleven dennenbomen. Het is een bijzondere plek, met uitzicht over de weidse, natte vlakte met in de verte een grote koepel rododendrons.

Van het onderduikershol is nu alleen nog de rand te zien. De Vereniging Historisch Anloo wil graag het verleden levend houden door de plek op een ingetogen manier weer zichtbaar te maken in het landschap.

Aan ons bureau is gevraagd een ontwerp te maken.

Het ontwerp is terughoudend en accentueert de al aanwezige landschappelijke kwaliteiten. Met beperkte ingrepen wordt een verstilde, poëtische herdenkingsplek gecreëerd. Er wordt een nieuw hekwerk van lokaal, duurzaam hout (eik, douglas, lariks, kastanje) geplaatst, dat de entree van deze bijzondere plek markeert. De bestaande gedenksteen wordt verplaatst en naast de poort in het hek neergezet. De bestaande bronzenplaat wordt vervangen door een nieuwe plaat met de namen van de 13 geëxecuteerden en een korte toelichting. Voor het hek komt een "stilstaanbank" om zittend, over het veld uitkijkend, stil te staan bij de gebeurtenissen uit het verleden.

Er wordt een informeel pad aangelegd dat opgaat in het landschap. Het pad bestaat uit veldkeien die onregelmatig verspreid worden neergelegd, zodat ze naar buiten toe "uitwaaiëren". De bestaande aarden rand van het onderduikershol wordt aan de buitenkant verstevigd en wat opgehoogd met aarde, afkomstig uit het gebied. In de ingang van het hol komen 13 mens-grote, veldkeien te staan die de 13 omgekomen mensen symboliseren.

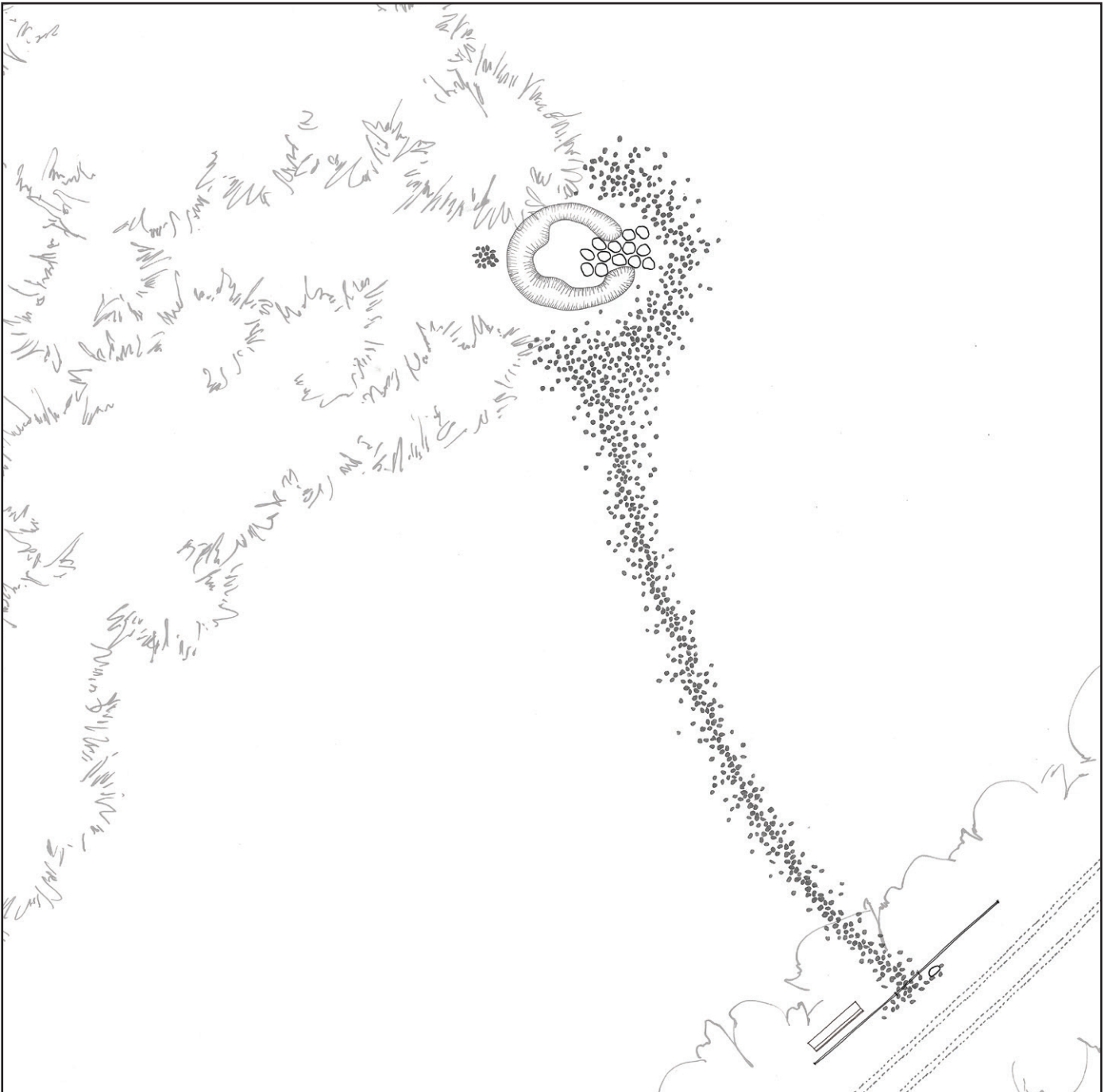
De opening van het monument in september 2016

In het Evertsbos in Anloo bevond zich tijdens de Tweede Wereldoorlog een onderduikershol. De schuilplaats bestond een uitgegraven ruimte in het zand die bedekt werd door een dakconstructie en takken. Ook 's winters was het hol geheel aan het zicht onttrokken door het jonge, dichte naaldbos dat er toen stond.

Van het onderduikershol was in 2015 alleen nog de rand te zien. De Vereniging Historisch Anloo wilde graag het verleden levend houden door de plek op een ingetogen manier weer zichtbaar te maken in het landschap.

Het ontwerp is terughoudend en accentueert de al aanwezige landschappelijke kwaliteiten. Met beperkte ingrepen wordt een verstilde, poëtische herdenkingsplek gecreëerd.

Nieuwe houten zitbank en hekwerk bij de toegang naar het monument.

Het pad bestaat uit veldkeien die onregelmatig verspreid worden neergelegd, zodat ze naar buiten toe "uitwaaieren".

In de ingang van het hol staan 13 mens-grote veldkeien, die de 13 omgekomen mensen symboliseren.

De opening van het monument in september 2016

Herdenking tijdens 4 mei bij het vernieuwde monument

Herdenking tijdens 4 mei bij het vernieuwde monument